

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kaupunkiympäristön palvelualueen toiminta toteuttaa merkittävältä osin kaupungin kasvu- ja kilpailukykystrategian tavoitteita infrastruktuurin, tonttitarjonnan, liikennejärjestelmän sekä kaupunkiympäristön toimivuuden ja laadun osalta. Toiminta vaikuttaa merkittävästi kaupungin vetovoimaisuuteen ja asiakastyytyväisyyteen. Kaupunkistrategian tavoitteiden toteutuminen edellyttää riittävää ja monipuolista asuin- ja yritystonttivarantoa.

Tämänhetkinen maailmantilanne vaikuttaa energian sekä raaka- ja polttoaineiden kustannustasoon sekä materiaalien saatavuuteen. Tämä luo epävarmuutta hakkeiden toteutusaikatauluihin ja kustannuksiin. Vaikutukset näkyvät erityisesti kunnossapidossa, rakentamisessa sekä joukkoliikenteessä. Kustannusten nousua kompensoidaan joukkoliikenteen lippujen hinnankorotuksilla.

Vaikutuksia on myös asuntorakentamiseen, joskin Kuopiossa asuntorakentaminen jatkuu vielä edelleen melko vilkkaana ja vuonna 2023 valmistuvista asunnoista iso osa on jo rakenteilla tai suunnittelussa. Seudullisen MAL-sopimuksen mukaan Kuopion tavoitteena on 1 200 uuden asunnon valmistuminen vuosittain ja tavoitteen saavuttamiseen kaupungilla on hyvät mahdollisuudet. Tällä hetkellä asuntorakentajat kuitenkin arvioivat uusien hankkeiden käynnistymistä aiempaa tarkemmin, koska kysyntä on jonkin verran heikentynyt mm. korkotason nousun vuoksi ja hankkeiden kustannusten arviointi ja laskenta on aiempaa vaikeampaa.

Ikääntyvän väestön tarpeet huomioidaan uusien asuintalojen suunnittelussa ja vanhojen asuntojen peruskorjaamisessa. Kaupunki on suunnitellut uusia hoivahankkeita yhteistyössä Niiralan Kulma Oy:n kanssa. Nämä hankkeet siirtyvät hyvinvointialueelle, mutta kaupunki osallistuu edelleen hankkeiden suunnitteluun. Kaupunkisuunnittelussa kiinnitetään huomiota esteettömän asuin ympäristön suunnitteluun. Kaupunki kannustaa taloyhtiöitä asutokannan peruskorjaamiseen mm. vanhoihin kerrostaloihin jälkiasennettavien hissiavustuksen avulla.

Kuopion kaupungin strategisena tavoitteena on aktiivisuuteen innostava arki. Keskeinen tekijä tavoitteen saavuttamisessa ovat toimivat retkeilyn ja virkistyskäytön palvelut sekä niiden käyttöön kannustaminen. Pandemian seurauksena ulkoilijoiden määrä ja retkeilyn merkitys on kohonnut merkittävästi. Retkeilyreittien ja taukopaikkojen ylläpitoon panostetaan kasvaneen kysynnän vuoksi. Tämä on ennaltaehkäisevää toimintaa ihmisten fyysisen terveyden sekä mielenterveyden hoidossa.

Ympäristönsuojeluun kohdistuu vielä ainakin alkuvuoden 2023 ajan voimakkaasti kasvanut energianeuvonnan ja energia-asioihin kohdistuvan viestinnän tarve. Energianeuvontaan kohdistetaan vuodelle 2023 lisäresurssi, jonka kustannuksista osa tulee Energiaviraston ulkopuolisena rahoituksena.

Jätehuollon viranomaispalvelujen toimintaan vaikuttaa keskeisesti muuttunut jätelainsäädäntö sekä vuoden 2023 alussa voimaan tulevat uudet jätehuoltomääräykset.

Rahtisatamatoiminnassa ulkomaan vienti/tuonti on vähentynyt merkittävästi pakotteiden myötä, toisaalta raakapuun osalta määrät ovat kasvaneet merkittävästi. Veneilyssä kustannustason nousu vaikuttaa lisäävän lähimatkailun suosiota.

Elinkaaritarkasteluja kehitetään edelleen mm. korjausvelan hallinnan osalta. Toteuttamiskustannuksiin voidaan vaikuttaa myös hankkeiden aikataulutuksen kautta, jolloin suunnitelmien valmistuminen ajallaan on ensiarvoisen tärkeää. Tärkeää on myös määritellä alueiden rakentamisen laatutaso, koska rahoitus ei tule riittämään kaikkeen.

Asukkaiden osallistumiseen etsitään uusia muotoja mm. digitalisaation mukanaan tuomilla uusilla mahdollisuuksilla. Tulevaisuuden toimintaympäristöä analysoitaessa suoritetaan digitaalisten mahdollisuuksien arviointi ja mahdollisimman monipuolinen hyödyntäminen osana toiminnan kehittämistä. Mahdollisuuksia avaavat myös kannustavat älykkäät järjestelmät, mm. tietomallinnuksen käyttö suunnittelusta toteutukseen ja eri älyjärjestelmien datan hyödyntäminen mm. kaupunkisuunnittelussa. Digitaalisuus tuo muutoksia myös infran hallintaan. Kun infrakohteen kunto hallitaan, kunnossapito- ja saneeraushankkeiden priorisointi on helpompaa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kasvavan Kuopion yksi tärkeimmistä kehittämiskohteista on Savilahden alue. Savilahden kaupunginosaa toteutetaan laajapohjaisena kaupungin ja alueen toimijoiden yhteistyöhankkeena. Savilahden alueella rakentamisen pääpaino siirtyy Vanhan Varikon alueelle, jossa käynnistyy varsinaisten uusien alueiden laajamittainen asuntorakentaminen yhteistyössä Lohkare-konsortion kanssa. Savilahden alueella, Asemanseudulla ja muissa kehityshankkeissa toiminta painottuu älykaupunkiratkaisujen kehittämiseen sekä datan tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Uudet kerrostaloalueet rakentuvat pääosin varikon alueelle Savilahteen ja keskeiselle kaupunkialueelle Mölymäelle ja Hatsalaan sekä Lehtoniemeen ja Pirttiin. Keilanrinteelle ja Lehtoniemeen rakennetaan kerrostalojen lisäksi myös rivitaloja. Rivitaloja on mahdollista rakentaa myös Hiltulanlahteen. Rivitalotonttien kaavavarantoa on kuitenkin vahvistettava tulevissa asemakaavoissa.

Pientaloalueiden uudisrakentamisen painopiste siirtyy Hiltulanlahden III-alueelle. Omakotitonttien kysyntä on pysynyt edellisvuoden tasolla. Hakijoita on enemmän kuin tarjolla olevia tontteja. Tavoitteena on, että Hiltulanlahdesta luovutetaan noin 30 tonttia vuosittain. Tämän lisäksi voidaan luovuttaa pieniä määriä tontteja muilta alueilta. Maaseutukeskusten ja kylien tontit ovat jatkuvassa haussa. Myös maaseututaajamien omakoti- ja yritystonttien markkinoinnista huolehditaan.

Elinkeinoelämän kehittymistä tuetaan kaavoittamalla monipuolisia yritystontteja Pieneen Neulamäkeen, Savilahteen ja Tasavallankadun varteen Haapaniemellä.

Ikääntyvän väestön asumistarpeet ja erilaiset asumismuodot sekä kohtuuhintaisen asuntotuotannon varmistaminen ovat painopistealueena palvelualueen toiminnassa. Nämä ovat MAL-sopimuksen mukaisia yhteisiä tavoitteita Kuopion seudulle. Kaupunki luo edellytyksiä ja edistää valtion tuetun asuntotuotannon (ARA-vuokra- ja asumisoikeusasunnot) toteutumista myös tulevana vuosina kaupungin väestönkasvun ja ikääntymisen tarpeiden mukaan. Tavoitteena on, että Kuopion asuntotuotannosta noin kolmannes toteutuisi ns. ARA-tuotantona.

Runkobussilinjan selvitys huomioidaan mm. Kuopion kaupunkirakennesuunnitelmassa. Näiden perusteella joukkoliikennettä kehitetään peremmin asiakkaiden tarpeita palvelevaksi, kustannustehokkaaksi, helppokäyttöisemmäksi ja ympäristöystävällisemmäksi. Joukkoliikenne 2030 -ohjelma päivitetään vuoden 2023 aikana. Viikun paikallisliikenteestä 80 % liikennöidään puhtailla, kestäville, vähähiilillä käyttövoimilla, jotka täyttävät EU:n puhtaat autot -direktiivin vaatimukset jo etuajassa. Tulevissa kilpailutuksissa edellytetään puhtaita käyttövoimia koko paikallisliikenteeltä.

MUKKE -hanketta (Mukattomia kuljetuspalveluita kaikkiin elämäntilanteisiin Kuopion seudulla) jatketaan maaseudun kuljetusten turvaamiseksi. Hankkeessa kehitetään maaseudun innovatiivisia liikkumismalleja yhteistyössä naapurikuntien, Pohjois-Savon liiton ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa. Hankkeen vetovastuu on Sansia Oy:llä.

Kaupunkialueen liikenneturvallisuutta parannetaan yhteistyössä poliisin kanssa. Ruutukaavakeskustan nopeusrajoitusten alentaminen vaiheittain etenee suunnitellusti. Pyöräilyn edistämishojelman ja pyöräpysäköintiselvityksen toimenpiteitä jatketaan. Pyöräilyn pääreittien opastusta toteutetaan vaiheittain asettamalla uuden tieliikennelain mukaisia viittoja ja opasteita. Liikennevalo-ohjausta ja sitä kautta liikenteen sujuvuutta kehitetään liikennevalojen yleissuunnitelman pohjalta.

Kunnossapitourakoiden hankintamenettelyjä ja urakoiden valvontaa kehitetään. Kunnossapidon urakat muuttuvat yhteistyömuotoisempiin suuntiin. Tällöin tilaajan ja urakoitsijan yhteistyö lisääntyy ja voidaan helpommin tarttua myös asukkailta saatavaan palautteeseen. Kunnossapitourakoiden kilpailutusaikataulujen suunnittelu ajoittuu pidemmälle ajanjaksolle, näin varmistetaan resurssien riittävyys hankita-aikatauluissa pysymisen osalta. Kunnossapidon alueiden kartta- ja määrätiedot saatetaan ajan tasalle.

Hankinnoissa pyritään käyttämään palkitsevia ja kumppanuuteen perustuvia hankintamuotoja. Vuoropuhelua yritysten kanssa lisätään. Hankinnoissa edistetään resurssiviisautta, kuten ylijäämämaiden ja kierrätysmateriaalien mahdollisimman tehokasta käyttöä.

Viranomaistehtävissä lainsäädäntö määrittää painopisteet. Tämän lisäksi energia-asiat ovat nousseet voimakkaasti painopisteeksi vallitsevan maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi. Energian rinnalla huoltovarmuuskäsitteellä on nousussa myös kiertotaloudessa ja ilmastokysymyksissä.

Jätehuoltomääräysten muutoksista tiedotetaan yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön kanssa ja uusien veloitteiden toteutumista seurataan. Uudet jätehuoltomääräykset edellyttävät myös muutosten tekemistä rekisterinpidon sekä asiakkaiden ilmoitusten ja hakemusten käsittelyn käytäntöihin. Vuonna 2022 valmistettu kuntien jättepoliittinen ohjelma ja jätehuollon palvelutaso on tarkoitus saada hyväksyttyä alkuvuodesta 2023. Tavoitteena on saada jättepoliittinen ohjelma näkyväksi ja tunnetuksi erityisesti kunnissa, jotta se ohjaisi aidosti niiden toimintaa. Tätä varten selvitetään uusia viestinnän tapoja ja kehitetään kuntien kanssa tehtävän yhteistyön käytäntöjä. Palvelutasoa toteutetaan erityisesti Jättekukan kanssa. Sekä ohjelman että palvelutason seurantaan luodaan uusi, aikaisempaa tehokkaampi toimintatapa.

Vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutetaan. Laaditaan hulevesiohjelma ja hulevesitaksaa sekä vaikutusalueita tarkastellaan.

Asiakaspalvelun kehittäminen jatkuu ja palveluja suunnataan entistä enemmän digitaaliseen muotoon. Käyntiasiointiverkostoa integroidaan osaksi kaupungin muita palveluja. Asiakkaita palvellaan yhä enemmän sähköisesti, jolloin asiantuntijatyö on yhä vähemmän paikkasidonnaista. Myös työhyvinvoinnin näkökulmasta suosittelemme monipaikkaista työskentelykulttuuria, joka näkyy konkreettisina toimenpiteinä tilojen käytön tehostamisena.

Digitaalisia palveluja kehitetään ja 3D-kaupunkimallin käyttöä suunnittelussa ja asukkaiden vuorovaikutuksessa jatketaan. Vuonna 2022 aloitettu rajapintapalveluiden kehittäminen tukee tiedon jakamista ja avoimen tiedon julkaisua. Kehitystyö ja tietosisältöjen laajentaminen jatkuu myös vuonna 2023.

Henkilöstösuunnittelu

Kaupunkiympäristön palvelualueella on tehty henkilöstösuunnitelma useammalle vuodelle eteenpäin ja suunnitelmaa tarkennetaan vuosittain. Lähivuosina palvelualueen henkilöstöstä huomattava määrä on eläköitymässä. Suunnitelman pohjaksi on käyty keskusteluja yksiköissä tuotettavista välttämättömistä palveluista ja niistä, joita voidaan vähentää. Palveluista on tunnistettu ydintehtävät, joiden tuottaminen ja resurssit on pystyttävä varmistamaan. Lisäksi tehtävien jakoa yksiköiden välillä on mietitty uudelleen ja resursseja kohdennetaan strategisesti tärkeisiin palveluihin. Tehtäväkuvia laajennetaan ja virkanimikkeitä muutetaan vastaamaan paremmin tarvetta vastaaviksi.

Kaupunkiympäristön palvelualueen henkilöstöresursseissa on ollut niukkuutta ja saatavuushaasteita. Henkilöstön liikkuvuus ja hakeutuminen toisten työnantajien palvelukseen on lisääntynyt. Myös lainsäädännön muutokset, joilla mm. on siirretty valvontatehtäviä valtiolta (ELY) kunnille, ovat lisänneet työ määrää. Nämä kuormittavat henkilöstöä ja aiheuttavat viivästymistä aikatauluissa sekä hiljaisen tiedon poistumista organisaatiosta. Resurssivajasta täydennetään uusrekrytoinneilla. Henkilöresurssien lisäksi tarvitaan jatkuvasti asiantuntijapalveluita ostopalveluna.

Hankintaosaamisen merkitys on kasvanut. Kustannusseurantaan ja toiminnan taloudellisuuteen panostetaan entistä enemmän. Koulutusta tarvitaan myös lainsäädännössä tapahtuvien muutosten myötä. Sähköisten palveluiden käyttöönoton laajentaminen vaatii edelleen palveluprosessien uudelleen tarkastelua ja henkilöstön perehdyttämistä uusiin toimintatapoihin.

Henkilöstön monitaitoisuutta edistetään ja tuetaan monipaikkaista työskentelykulttuuria. Vuorovaikutustaidot, tiedonkulku ja kokonaisvaltainen ympäristöosaaminen korostuvat. Näiden taitojen ylläpitäminen ja hyödyntäminen edellyttävät työssä jaksamiseen panostamista mm. koulutuksen ja työhyvinvoinnin osalta. Ammatillisella tasolla tapahtuvaa uudistumista ja ajankohtaisuuksia seurataan verkostoitumalla valtakunnallisesti.

Kaupunkiympäristön palvelualue tarjoaa harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille edistääkseen tulevaisuuden työvoiman saatavuutta.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

Tavoitteet ja toimenpiteet

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	TOIMENPITEET	Vastuutaho	Vastuuhenkilö
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Kuopiolaisten tyytyväisyys asuinympäristöön säilyy korkeana ja asunnottomuus vähenee	Asunnottomuus Ympäristön viihtyvyys ja kunnossapito (kadut ja puistot)	Asuin ympäristön viihtyisyys (mm. ilmanlaatu ja melu) ja turvallisuus huomioidaan maankäytön suunnittelussa ja rakentamishakkeissa. Pidetään huolta, että Kuopioon saadaan toteutumaan kohtuuhintaista asuntotuotantoa noin 30 % koko asuntotuotannosta. Uusitaan keskusta-alueen ja eteläisen alueen kunnossapidon alueurakkasopimus. Valvotaan ja kehitetään kunnossapitourakoiden sopimuksen mukaisen laadun toteutumista.		
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		Kaavoituksessa osallistetaan asukkaita sähköisillä Maptionnaire ja eHarava -välineillä. Mm. Savilahti-projektissa ja siihen liittyvissä kehityshankkeissa, sekä monimuotoisuus- ja resurssiviisauksohjelmien päivittämisessä toteutetaan vuorovaikutusta, kyselyjä ja työpajoja eri sidosryhmille.		

			Osallistutaan FCG-vuosittaiseen asiakastytyväisyyskyselyyn.		
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	Katuturvallisuusindeksi Katumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä	Esteettömyys huomioidaan suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa. Laaditaan esteettömyysohjelma. Tuetaan hissien rakentamista avustuksilla. Jatketaan liukkauden varoittamispalvelua jalankulkijoille (liukastumisvaroitus.fi).		
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät	Kaavoituksella turvataan riittävät viherympäristöt ja -yhteydet. Huolehditaan monipuolisista retkeilyn ja ulkoilun palveluista esim. Puijolla, Kallaveden saaristossa ja Tahkolla. RECIPE-hankeessa tutkitaan, miten kaupunki- ja viheraluesuunnittelulla voidaan edistää terveyttä, hyvinvointia ja fyysistä aktiivisuutta Toteutuksessa ulkoalueita / kaupunkitiloja Puijolla, Mölymäellä ja Savilahdessa.		

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	TOIMENPITEET	Vastuutaho	Vastuuhenkilö
2.1. Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö	Tonttitarjontamme on riittävä ja monipuolinen	Yritystontit (sopivuus, määrä)	Huolehditaan riittävästä ja monipuolisesta asunto- ja yritystonttitarjonnasta MAL-sopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Pidetään huolta riittävästä maareservistä yritystonttien kaavoitusta varten.		
2.2. Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys	Kaupunkikeskusta, lähiöt ja maaseutu ovat elinvoimaisia ja viihtyisiä	Asuntotuotanto (lkm, tyyppi, hallintasuhde) Asuntotuotannon tonttireservi, vuotta Maaseutuohjelman toteuttaminen	Edistetään eri alueiden täydennysrakentamista vaikuttavuuden pohjalta. Torin länsilaidan asemakaavaa edistetään yhdessä kiinteistönomistajien kanssa. Huolehditaan, että MAL-sopimuksen mukainen asuntotuotantotavoite 1200 asuntoa vuosittain toteutuu. Päivitetään keskeisen kaupunkialueen kaupunkirakennesuunnitelma yhdessä Siilinjärven kunnan kanssa. Vanuvuoren osayleiskaava valmistellaan hyväksyttäväksi.		
2.2. Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys	Kehitämme Savilahtea kärkihankkeena	Savilahden rakentamisen eteneminen	Käynnistetään asuntorakentaminen yhdessä toimijoiden kanssa Vanhan Varikon alueella. Järjestetään Marikon rannasta yleinen suunnittelukilpailu. Neuvotellaan sopimus maanomistusjärjestelyistä Suomen Yliopistokiinteistöjen kanssa.		

2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Kehitämme matkailun kärkihankkeena Tahkoa sekä Kuopion muita matkailualueita yhdessä toimijoiden kanssa	Matkailijoiden yöpymiset Hankkeiden eteneminen	Edistetään Tahkon keskustan ja Tahko Bungalowsin asemakaavoja ja niiden vaatimia sopimuksia yhdessä toimijoiden kanssa. Huolehditaan Tahkon alueen retkeilypalveluiden tuottamisesta ja kehittämisestä.		
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnassa	Palveluysiköt osallistuvat aktiivisesti kaupungin markkinointiin eri tavoin. Asiantuntijat ottavat kantaa valtakunnallisiin laki- ja asetushankkeisiin sekä osallistuvat käynnissä olevaan ajankohtaiseen keskusteluun. Aktiivinen viestintä ja edunvalvonta yhteistyöverkostoissa.		

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	TOIMENPITEET	Vastuutaho	Vastuuhenkilö
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Edistämme puurakentamista mm. kaavoituksen keinoin	Toteutuneet puurakennushankkeet	Edistetään puurakentamista asemakaavoissa. Edistetään erilaisten puurakentamisen hankkeiden (etenkin puuasuintalot) toteutumista Kuopioon. Edistetään esimerkiksi Savilahden uuden Vanhan Varikon alueen kaavan puuhankkeita, mutta myös vastaavia hankkeita muille alueille Kuopiossa (Lehtorinne, Kivilampi jne.).		
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Kuopiossa on vahva kiertotalouden yritysverkosto ja sitä tukevaa koulutus- ja innovaatiotoimintaa		Tehdään yhteistyötä mm. Vesiklusterin ja DigiCenterin kanssa, mikä tukee alueen TKI-toimintaa. Savilahden alue toimii testialustana uusille ratkaisuille.		
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	Paikallisliikenteen kaikissa kilpailutuksissa edellytetään puhtaita käyttövoimia. Kehitetään hankintojen ympäristöosaamista ja ympäristökriteerien käyttöä ja seurantaa. Infran rakentamisessa käytetään uusiomateriaaleja kaikissa niihin soveltuvissa hankkeissa.		
3.2. Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne	Suunnittelemme ja toteutamme kestävä ja vähähiilistä yhdyskuntarakennetta mm. edistämällä vaihtoehtoisen lataus- ja tankkausverkoston rakentamista	Tieliikenteen CO ₂ -päästöt kt CO ₂ -ekv	Täydennysrakentamisella edistetään tiivistä ja joukkoliikennettä suosivaa kaupunkirakennetta. Maankäytön suunnittelussa huomioidaan vaihtoehtoinen lataus- ja tankkausverkosto. Selvitetään runkobussilinjaston perustamista.		

			Kuopion älykäs liikenneinfra –hankkeessa toteutettuja älyratkaisuja (adaptiiviset liikennevalot, talvikunnossapidon seuranta, liikenteen mittapisteet jne.) hyödynnetään. Selvitetään kaasutankkausaseman paikkaa etsimällä sopivaa tonttia.		
3.2. Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne	Edistämme kestävien liikkumismuotojen (joukkoliikenne, kävely, pyöräily, yhteiskäyttöautot) käyttöä ja toimintaedellytyksiä	Joukkoliikenteen matkustajamäärä / v Kestävien liikennemuotojen osuus matkoista	Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksien edistäminen otetaan huomioon kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa. Päivitetään joukkoliikenneohjelma ja tarkistetaan lippujen hinnat sekä parannetaan lipputuotteiden monikäyttöisyyttä. Liikennedatan ja sitä hyödyntävien sovellusten avulla edistetään viisasta liikkumista. Kannustetaan henkilökuntaa käyttämään yhteiskäyttöistä sähköautoa.		
3.3. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta	Otamme maankäytönsuunnittelussa sekä metsien ja viheralueiden hoidossa huomioon luonnon monimuotoisuuden	Luonnonsuojeluvuoden määrä Vanhon metsien osuus Lehtipuuston osuus	Päivitetään luonnon monimuotoisuusohjelma, jossa luodaan seurannan mittarit ja mietitään keinot, joilla, lisätään luonnonsuojeluvuoden määrää ja lehtipuuston osuutta sekä vanhojen metsien määrää. Huolehditaan vieraslajien torjunnasta.		
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	Toteutamme ilmasto-ohjelman toimenpiteitä, aloitetaan SISU-hanke ja päivitetään resurssiviihousohjelma.		

3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Vierastarjoiluissa suosimme ilmastoviisaita elintarvikkeita. Toteutamme ilmastoviisasta ruokaa lapsille -hanketta: Tuemme luonnonvarojen kestävään käyttöön pyrkivää paikallista maa- ja elintarviketaloutta tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä; kotimaisen kalan käytön lisääminen, paikalliset luonnontuotteet (marjat, sienet)		
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m ³) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	Asemakaavoissa mahdollistetaan mm. aurinkoenergiapaneelien käyttö. Tuulivoimakaavoihin suhtaudutaan myönteisesti ja huomioidaan työohjelmissa. Selvitetään kaavoituksessa mm. geo- ja aurinkoenergiapotentiaalia. Teetätetään kiinteistöjen energiakatselmuksia yhteistyössä Tilapalvelun kanssa. Savilahdessa tutkitaan tapoja lisätä uusiutuvien energialähteiden käyttöä. Edistetään puupohjaisten polttoaineiden saantia markkinoille puun myynnin kilpailuttamisen avulla.		

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	TOIMENPITEET	Vastuutaho	Vastuuhenkilö
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Tehdään asiakkaiden palvelupolkujen toimivuustarkasteluja mm. palvelumuotoilun keinoin Datajalostamo-älykaupunkialustaa kehitetään ja siirrytään ylläpitovaiheeseen. Kehitetään edelleen sähköistä palvelua kiinteistökaupoissa ja maanvuokrauksessa.		
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Uusitaan palautepalvelun alusta. Asukkaiden osallistumiseen etsitään uusia muotoja käyttämällä digitalisaation mahdollisuuksia.		
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa.		
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetovoimaa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Huolehditaan laadukkaista rekrytointiprosesseista. Palkataan kesäharjoittelijoita.		
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Huolehditaan riittävästä henkilöresursseista ja varahenkilöjärjestelmästä sekä varmistetaan tehtäväsisältöjen toimivuus organisaatiossa.		

4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	Järjestetään esimieskoulutusta ja kehitetään esimiesten viestintätaitoja. Huolehditaan itsearviointien ja -seurantojen tekemisestä ja pidetään säännölliset osaamis- ja valmennuskeskustelut.		
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	Järjestetään säännöllisesti yhteistä koulutusta asiakkaiden kohtaamiseen ja palvelujen asiakaslähtöiseen kehittämiseen, myös vaativien asiakkaiden kohtaamiseen. Tuetaan henkilöstön moniosaamista ja tehtäväkiertoa.		
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely	Kehitetään henkilöstön moniosaamista ja parannetaan viestintää. Huolehditaan riittävistä henkilöstöresursseista, yhteisöllisyydestä ja tyky-toiminnasta. Huolehditaan, että työergonomia on kunnossa. Pidetään säännölliset osaamis- ja valmennuskeskustelut.		
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät	Mahdollistetaan monipaikkainen työskentelykulttuuri, luodaan uusia käytäntöjä ja toimintamalleja. Varmistetaan osaavan työvoiman saatavuus, työn joustavuus ja houkuttelevuus myös jatkossa.		
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulorahoitus mahdollistaa toimivat	Vuosikate % poistoista	Pidetään tonttien hinnat markkinahintatasolla (pl. ARA-tontit).		

	palvelut ja tarvittavat investoinnit	Investointien tulorahoitus %			
		Lainamäärä € / asukas			
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestokyvyn mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	Tilojen käytön optimointia mietitään etätyö- ja hybridityömallin tilanteessa.		

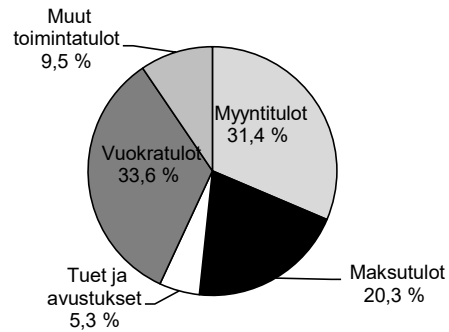
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

Palvelualue yhteensä

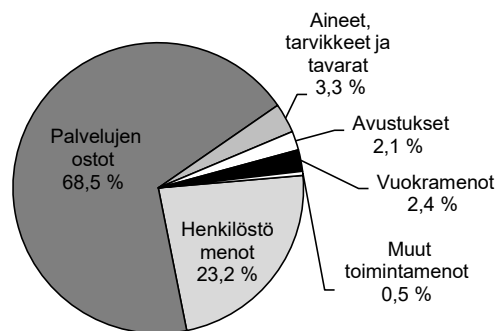
TULOSLASKELMA

	TP 2021 1 000 €	KS+M 2022 1 000 €	KS 2023 1 000 €
Myyntitulot	20 471	19 074	20 431
Maksutulot	7 594	9 988	13 247
Tuet ja avustukset	5 546	2 650	3 426
Vuokratulot	19 985	20 357	21 869
Muut toimintatulot	6 030	7 702	6 188
TOIMINTATULOT	59 626	59 771	65 161
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-9 881	-11 016	-11 518
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-2 935	-3 460	-3 147
Muut henkilösivukulut	-381	32	-483
Henkilöstömenot	-13 197	-14 444	-15 148
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot			
Muut palvelujen ostot	-40 896	-42 627	-44 631
Palvelujen ostot	-40 896	-42 627	-44 631
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 611	-2 081	-2 161
Avustukset	-952	-1 360	-1 370
Vuokramenot			
Sisäiset vuokrat	-1 310	-661	-1 387
Muut vuokrat	-108	-57	-165
Vuokramenot	-1 419	-718	-1 552
Muut toimintamenot	130	-1 041	-299
TOIMINTAMENOT	-57 944	-62 271	-65 161
TOIMINTAKATE	1 682	-2 500	0

Toimintatulojen 59,8 milj. € jakautuminen

Toimintamenojen 62,3 milj. € jakautuminen

HENKILÖSTÖSUUNNITELMAT VUOSILLE 2023-2025

Lukuihin ei sisälly keskitetystä määrärahasta työllistämismäärärahat ja oppisopimuksella palkattu henkilöstö sekä kesätyöntekijät.

Henkilöstö- suunnitelma KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE	TP 2021 htv	KS 2022 htv	Muutos 2023 htv	Hankkeet muutos 2023 htv	TA 2023 htv	Muutos yhteensä 2023/2022 htv	Eläköitymisar- vio vuonna 2023	Muutos yhteensä 2023/2022 €	Suunnitelma 2024 htv	Suunnitelma 2025 htv	Eläköitymisarvio vuosina 2024 ja 2025 htv
Kaupunkisuunnittelupalvelut	54,0	59,0	4,0		63,0	4,0	2,0	200 000	63	63	1,5
Rakentamisen ja kunnossapidon palvelut	35,0	37,0	-1,4		35,6	-1,4	2,5	-70 000	35	35	0,5
Maaomaisuuden hallintapalvelut	35,0	33,2	2,2		35,4	2,2	2,5	110 000	35	35	0,5
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	42,0	43,7	1,8	2,4	47,9	4,2	2,0	210 000	48	48	0,5
Johdon tukipalvelut	47,0	49,3	-0,3		49,0	-0,3	4,5	-15 000	49	48	3,5
Palvelualue yhteensä	213,0	222,2	6,3	2,4	230,9	8,7	13,5	435 000	230,0	229,0	6,5

Eläköitymisarvio on puolet (1/2) 64 vuotta täyttävistä.

Kaupunkisuunnittelupalvelut: Täyttämättä olevien tehtävien täyttäminen kaavoituksessa ja kt-suunnittelussa, palveluverkostosuunnittelun resurssien vahvistaminen, kaupunkisuunnittelujohtajan rekrytointi

Rakentamisen ja kunnossapidon palvelut: Kunnossapidon asiantuntijan tehtävien yhdistäminen apulaiskunnossapitopäällikön tehtäviin

Maaomaisuuden hallintapalvelut: Täyttämättä olevien tehtävien / virkojen täyttäminen

Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut: SISU-hanke, määräaikainen energianeuvoja, ympäristötarkastajan ja täyttämättä olevan viran täyttäminen

Johdon tukipalvelut: täyttämättä oleva tehtävän täyttäminen hankepalveluissa, VM-liikennedatahanke

Investoinnit 1.000 €

TP 2021 TA+M 2022 Arvio 2023 TS 2024 TS 2025 TS 2026 2023-2026

Maa- ja vesialueet

Tulot	239	500	1 500	500	500	500	3 000
Menot	-1 430	-3 800	-12 200	-3 000	-3 000	-3 000	-21 200
Netto	-1 190	-3 300	-10 700	-2 500	-2 500	-2 500	-18 200

Yhdyskuntarakentaminen

Lähiliikuntapaikat	Menot	-571		-100	-50	-250		-400
Satamat	Menot	-213	-80	-80	-580	-80	-80	-820
Kunnallistekniikka	Rah.osuus	1 366	3 675	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
	Menot	-25 120	-25 705	-24 130	-29 760	-30 310	-25 360	-109 560
	Netto	-23 755	-22 030	-21 130	-26 760	-27 310	-22 360	-97 560
Yleiset alueet, puistot ja virkistysalueet	Rah.osuus	54						
	Menot	-3 091	-4 075	-4 680	-6 260	-6 835	-9 365	-27 140
	Netto	-3 037	-4 075	-4 680	-6 260	-6 835	-9 365	-27 140
Liikuntapaikat	Rah.osuus		800			1 250		1 250
	Menot	-1 664	-5 270	-4 000	-5 350	-6 250	-3 950	-19 550
	Netto	-1 664	-4 470	-4 000	-5 350	-5 000	-3 950	-18 300
Tulot yht.		1 420	4 475	3 000	3 000	4 250	3 000	13 250
Menot yht.		-30 660	-35 130	-32 990	-42 000	-43 725	-38 755	-157 470
Netto		-29 240	-30 655	-29 990	-39 000	-39 475	-35 755	-144 220

Koneet ja kalusto

Kaupunkirakennelausuntakunta	Menot	-66	-33	-55	-55	-55	-55	-220
------------------------------	-------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------